

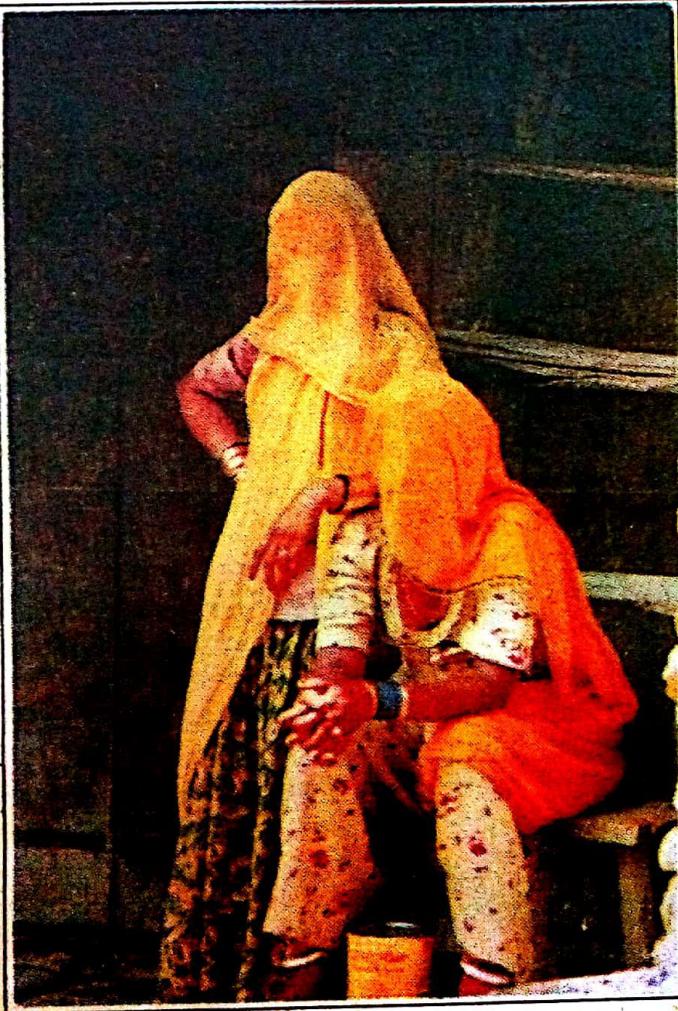
ਇਹ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ

20.1.96

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਮੈਡਮ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬਾ

ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ ਗਵਰਨਰ ਸ਼ੀਲਾ ਕੌਲ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਹਿਮਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੈਡਮ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਰਵਾਇਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਨਵਾਂ ਗਵਰਨਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ

ਸਾਡੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਚੂੜੀਆਂ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਵੀ ਨਾ ਵੀਰਾ ਵਣਜਾਰਿਆ...
(ਫੋਟੋ : ਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕਾਲੜਾ)

ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ 'ਹਮ ਨਯੇ ਆਏਂ ਹੈਂ'। ਇਸ ਸਜਾਵਟ ਵਿਚ ਫਰਨੀਚਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਪਰਦੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਗ਼ਲੀਚੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਖ਼ਰਚ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਰਚ ਬੋੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਲਾ ਕੌਲ ਵਾਲੀ ਤਾਂ ਹੱਦ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਿਮਲੇ ਸ਼ੀਲਾ ਕੌਲ ਦੇ ਗਵਰਨਰੀ ਭਵਨ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਗਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੀਮਲੇ ਗਵਰਨਰ ਸ਼ਿਮਲੇ ਦੀ ਸਰਦੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਵੇਰ ਸ਼ਾਇਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ "ਐਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ, ਤੇਰਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ, ਤੇਰੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਕਾਲਕਾ ਦੇ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਪਰਵਾਣੂ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਹੈ, ਉਥੇ ਚਲੀ ਜਾ" ਸੋ ਹੁਣ ਪਰਵਾਣੂ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਇਆ-ਕਲਪ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਸ ਉਤੇ 5 ਲੱਖ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਭੁੱਖਾ ਗ਼ਰੀਬ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕੀ ਕਰੇ।

ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲ ਖ਼ਰਚੀ ਥਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਿਛਲੇ 48 ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੁਣ ਵੀ ਜੋ ਫਜ਼ੂਲ ਖ਼ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਸੋਨਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ, ਉਹਦੀ ਕੀਮਤ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਗ਼ਰੀਬ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਵੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਜ਼ੂਲ ਖ਼ਰਚੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਕੋਈ ਅਸਮਾਨੋਂ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀ ਜਾਂ ਗਰਮੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਕਰਕੇ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਘਰ ਬਹਿ ਜਾਣ, ਧੀਆਂ, ਪੁੱਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਉਣ। ਜ਼ਰੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਜਾਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੱਕਾਂ ਥਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਬਾਬਟੀਕਰਨ

ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਬਿਟਾਈਜ਼ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਾਬਟੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਔਰਤ ਨੇ ਬੋਬਿਟ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਮਰਦ ਦਾ ਲਿੰਗ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਰਦ ਉਹਦੇ

ਨਾਲ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ "ਬੋਬਿਟ" ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਉਤੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਜਿਰਫ਼ਾ ਹੋਈ। ਉਹ ਔਰਤ ਬਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਬਲ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਔਰਤ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਬਾਬਟੀਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇਕ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਇਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਲਿੰਗ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠ ਦਿੱਤਾ। ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਨੱਸ ਗਿਆ ਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੁਪਤ ਥਾਂ ਆਪਣਾ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਾਲੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਹ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਹੈ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤ 'ਚੂੜੀਆਂ ਦਾ ਹੋਕਾ' ਵਿਚ ਇਕ ਬੰਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਕੁੜੀ ਚੂੜੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਣਜਾਰੇ ਨੂੰ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੂੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਚਾਕੂ ਵੀ ਲਿਆਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜ ਸਕੇ, ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਗਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹੁਣ ਬਾਬਟੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ।

ਮੰਤਰੀ ਹੀ ਮੰਤਰੀ

ਐਲਾਨ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ 42 ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸਵਾਲ : ਏਨੇ ਮੰਤਰੀ ਬੈਠਣਗੇ ਕਿੱਥੇ ?

ਜਵਾਬ : ਬੈਠਣ ਨਹੀਂ ਦਰਕਾਰ ਹੈ, ਗੱਦੇਦਾਰ ਝੰਡੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਹੈ। ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁਣਦੀ, ਇਹ ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਏਹ ਮੰਤਰੀ ਕਰਨਗੇ ਕੀ ?

ਜਵਾਬ : ਮੱਖੀਆਂ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਰ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ,

ਮੱਖੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਦਰਕਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ।